

Wprowadzenie

Zaprezentowane w niniejszym tomie czasopisma „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies” artykuły nawiązują do tego z wymiarów ludzkich praktyk kulturowych, który zwykliśmy określać mianem mitologizacji i stereotypizacji – zabiegów, jakim poddawane są w zasadzie niemal wszystkie obszary otaczającej nas rzeczywistości. Z racji profilu, ale i naukowej misji pisma „Zoophilologica”, w tym (i kolejnym) tomie postanowiliśmy skupić się na mitologizacji świata zwierząt, na ich stereotypach oraz najczęściej towarzyszących im uprzedzeniach, pytając o nie przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych: literaturoznawców, językoznawców, kulturoznawców, historyków sztuki, filozofów, pedagogów, religioznawców, prawników, biologów i paleontologów.

Przedmiotem przedstawionych tu dociekań stały się jednak nie tylko same wyobrażenia o zwierzętach, obecne w różnych kręgach kulturowych, ale także źródła postaw, które często, zarówno w społeczeństwach tradycyjnych, jak i współczesnych, prowadziły i prowadzą do mylnych poglądów, utrwalających tzw. fałsz etologiczny (określenie Jana Wawrzyniaka), podtrzymywany niejednokrotnie przez obowiązującą w danej kulturze symbolikę określonych gatunków zwierząt, ale również przez samą (często pełną nietrafnych rozpoznań) naukę. Zapraszając poprzez swoje prace do debaty naukowej wyznaczonej schematem myślowym: mit – stereotyp – uprzedzenie, Autorzy tomu zachęcają więc także do refleksji nad zmianami, jakie w myśleniu o zwierzętach dokonują się za sprawą nowych odkryć, dotyczących zwierzęcej inteligencji, empatii, altruizmu, zdolności komunikacyjnych, społecznego „rozumu” etc., a przyczyniających się aktualnie do demitologizacji czy likwidacji wielu uprzedzeń i fałszywych przekonań, towarzyszących zwierzętom od początków naszej z nimi koegzystencji. Podjęty przez Autorów trud namysłu nad praktykami stereotypizacji i mitologizacji zwierząt w wielu obszarach ludzkiej aktywności (języku, literaturze,

religii, prawodawstwie, sztuce, propagandzie i nauce), wzbogacony zwłaszcza o refleksje z obszaru ekokrytyki, ekofilozofii, ekoantropologii, pozwolił na zgromadzenie w tomie interesującego materiału dokumentacyjnego, poświęconego stereotypom zwierząt i uprzedzeniom wobec nich, oraz na pogłębioną, nieantropocentryczną analizę społeczno-kulturowych źródeł naszych relacji ze zwierzętami, dając przy sposobności sporą wiedzę o samym mitotwórczym *Homo sapiens*, co uznajemy za ważny wymiar badań prowadzonych pod auspicjami *animal studies*.

*Justyna Tymieniecka-Suchanek
Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska*